

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการส่งออกและการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทยนั้น เป็นการทดสอบเพื่อที่จะหาคำตอบว่าการเจริญเติบโตของการส่งออก ทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยขยายตัวหรือไม่ หรือว่าเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม เนื่องจาก ประเทศไทยได้ใช้นโยบายส่งเสริมการส่งออก (Export Oriented) มาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2515 และปัจจุบันมูลค่าการส่งออกมีสัดส่วนเกินร้อยละ 50 เมื่อเทียบกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ นอกจากนี้ บุคคลทั้งในภาครัฐและเอกชนต่างเชื่อกันว่า ภาคการส่งออกนั้นเป็นภาคเศรษฐกิจนำ ที่ส่งผลกระทบต่อในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจ นโยบายการส่งเสริมการส่งออกจึงควรได้รับการเน้นหนักเป็นพิเศษ วิทยานิพนธ์นี้จึงมุ่งที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์เชิงเป็นเหตุเป็นผลระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการขยายตัวของการส่งออก ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงตัวแปรกำหนดที่แท้จริง ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

แบบจำลองในการศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิแบบรายปีในช่วงปี พ.ศ.2512 - 2544 ในรูปของ Logarithms และค่าที่แท้จริง (Real Terms) ประกอบด้วยตัวแปรทั้งหมด 4 ตัวแปร ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Y) มูลค่าการส่งออก (X) ปริมาณการลงทุนภาคเอกชน (I) และการจ้างงาน (L)

การศึกษานี้ใช้วิธี Granger Causality เพื่อทดสอบหาความเป็นเหตุเป็นผลระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการส่งออก โดยทำการทดสอบ Unit Root ของตัวแปรทุกตัว แล้วจึงสร้างแบบจำลอง VAR โดยกำหนดช่วงเวลาด้วยวิธี AIC และ SC โดยแบบจำลอง VAR ที่ได้จะมีช่วงเวลาเท่ากับ $p+d_{\max}$ (โดยที่ p คือ Lag Length ของระบบ และ $d_{\max}$ คือ Maximum Order of Integration) จากนั้นจึงทดสอบความสัมพันธ์เชิงเป็นเหตุเป็นผลด้วยวิธี Granger Causality โดยใช้ Modified-WALD statistic ที่พัฒนาโดย Toda และ Yamamoto (1995)

ผลการทดสอบ Unit Root ของตัวแปรโดยใช้วิธี Augmented Dikey-Fuller (ADF) Test พบว่าตัวแปรทุกตัวมี Order of Integration เดียวกัน คือ $I(1)$ ต่อจากนั้นจึงสร้างแบบจำลอง VAR ได้จำนวนช่วงเวลาของระบบที่เหมาะสม คือ 5 และได้ VAR Order เท่ากับ 6 เมื่อนำแบบ

จำลองมาทดสอบ Granger Causality เพื่อหาความสัมพันธ์เชิงเป็นเหตุเป็นผลระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการส่งออก พบว่าปฏิสัมพันธ์ฐานหลักทั้งสองกรณีและค่าสัมประสิทธิ์รวมมีค่าเป็นบวก หมายความว่า การส่งออกเป็นตัวขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ในขณะที่เดียวกันการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจก็ส่งเสริมการส่งออกด้วย นั่นคือ การส่งออกและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน (Bidirectional Causality)

จากผลการศึกษาดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่าการส่งออกมีส่วนในการขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจริง แต่ในขณะเดียวกันการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจก็เป็นตัวส่งเสริมการส่งออกด้วย ดังนั้น รัฐบาลควรสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาการส่งออกอย่างต่อเนื่อง เช่น การพัฒนาศักยภาพของผู้ส่งออก การหาตลาดใหม่เพื่อเพิ่มมูลค่าการส่งออก นอกจากการส่งเสริมการส่งออกที่รัฐบาลมุ่งเน้นให้เป็นตัวหลักในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจแล้ว รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในด้านบวกด้วย เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยว การส่งเสริมการลงทุน เป็นต้น

5.2 ข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้ ทดสอบความสัมพันธ์เชิงเป็นเหตุเป็นผลของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการขยายตัวของการส่งออก โดยใช้ข้อมูลทศวรรษปี พ.ศ. 2512-2544 ซึ่งมีจำนวนค่าสังเกต (Observation) เท่ากับ 33 ทำให้มีข้อจำกัดในการหาจำนวนช่วงเวลาที่เหมาะสม ในการศึกษาครั้งต่อไปควรเพิ่มจำนวนค่าสังเกตให้มากขึ้น เนื่องจากจำนวนของค่าสังเกตมีผลโดยตรงต่อการหาจำนวนช่วงเวลาที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังทำให้ผลการศึกษามีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น หรืออาจใช้ข้อมูลรายไตรมาสเพื่อศึกษาเปรียบเทียบกับผลการศึกษารายปีว่าได้ผลเหมือนหรือต่างกันอย่างไร โดยอาจมีการเพิ่มตัวแปรที่จำเป็นในสมการ เช่น มูลค่าสินค้านำเข้า เป็นต้น